2026/2231

2.10.2026

DECYZJA RADY (WPZiB) 2026/2231

z dnia 1 października 2026 r.

w sprawie środka pomocy w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju w celu wsparcia bałkańskiej medycznej grupy zadaniowej

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 28 ust. 1 i art. 41 ust. 2,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Decyzją Rady (WPZiB) 2021/509 ([1]) ustanowiono Europejski Instrument na rzecz Pokoju (EPF) w celu finansowania przez państwa członkowskie działań Unii w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa służących utrzymaniu pokoju, zapobieganiu konfliktom i umacnianiu bezpieczeństwa międzynarodowego zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. c) Traktatu. W szczególności, zgodnie z art. 1 ust. 2 decyzji (WPZiB) 2021/509, EPF ma być wykorzystywany do finansowania środków pomocy, takich jak działania mające na celu wzmocnienie zdolności państw trzecich oraz organizacji regionalnych i międzynarodowych dotyczących kwestii wojskowych i obronnych.

(2) Bałkańska medyczna grupa zadaniowa (BMTF) została utworzona jako inicjatywa regionalna, skupiająca sześć państw Bałkanów Zachodnich, mianowicie Albanię, Bośnię i Hercegowinę, Czarnogórę, Macedonię Północną, Serbię i Słowenię, w celu zapewnienia krajom lub regionom dotkniętym klęskami żywiołowymi szybkiej i skutecznej reakcji przy wykorzystaniu już istniejących wojskowych zdolności medycznych państw uczestniczących. Każde z uczestniczących państw przejmuje rolę „państwa ramowego" na dwa lata na zasadzie rotacyjnej. Serbia pełni tę rolę w okresie od czerwca 2024 r. do czerwca 2026 r., a w następnym okresie przejmie ją Macedonia Północna. W drugiej połowie 2021 r. BMTF wprowadziła nowe przepisy wewnętrzne umożliwiające bardziej długoterminowe rozmieszczenie w celu wsparcia misji i operacji, w tym w ramach misji i operacji w dziedzinie wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO) poza Bałkanami Zachodnimi.

(3) Poprzez ustanowienie środka pomocy w celu wyposażenia jednostek medycznych sił zbrojnych spoza UE uczestniczących w BMTF w potrzebny sprzęt i materiały, Unia zwiększyłaby wojskowe zdolności medyczne zaangażowanych państw Bałkanów Zachodnich i wzmocniłaby międzynarodową wojskową jednostkę medyczną, która mogłaby potencjalnie wspierać unijne operacje wojskowe w dziedzinie WPBiO lub aspekty wojskowe operacji pokojowych poza regionem, a także realizować cele NATO i Partnerstwa dla Pokoju w zakresie zdolności.

(4) Środek pomocy wzmocniłby również zdolność Bałkanów Zachodnich do reagowania na kryzysy i zwiększyć odporność tego regionu, a tym samym ostatecznie przyczynić się do stabilności regionalnej i umożliwić krajom tego regionu lepszą ochronę ludności. Mógłby on przyczynić się do współpracy i spójności regionalnej oraz promować stosunki dobrosąsiedzkie na Bałkanach Zachodnich.

(5) W swoim piśmie z dnia 30 kwietnia 2026 r. skierowanym do Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (zwanego dalej „Wysokim Przedstawicielem") przedstawiciele BMTF zwrócili się do Unii o wsparcie BMTF w zamówieniu kluczowego sprzętu w celu wzmocnienia zdolności jednostek medycznych tej grupy.

([1]) Decyzja Rady (WPZiB) 2021/509 z dnia 22 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju oraz uchylenia decyzji (WPZiB) 2015/528 (Dz.U. L 102 z 24.3.2021, s. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).

(6) Zgodnie z konkluzjami Rady w sprawie EPF środek pomocy umożliwiłby BMTF i uczestniczącym w niej państwom spoza Unii samodzielne reagowanie na kryzysy. Skupiając razem pięć państw Bałkanów Zachodnich, środek pomocy przyczyniłby się również do realizacji szerszych celów WPZiB i WPBiO w regionie, takich jak promowanie współpracy regionalnej i dialogu regionalnego.

(7) Środki pomocy mają być realizowane z uwzględnieniem zasad i wymogów określonych w decyzji (WPZiB) 2021/509, a w szczególności zasady zgodności ze wspólnym stanowiskiem Rady 2008/944/WPZiB ([2]), i zgodnie z przepisami dotyczącymi realizacji dochodów i wydatków finansowanych w ramach EPF.

(8) Rada potwierdza, że jest zdecydowana chronić, propagować i urzeczywistniać prawa człowieka, podstawowe wolności i zasady demokratyczne, umacniać praworządność i dobre rządy zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych, Powszechną deklaracją praw człowieka i prawem międzynarodowym, w szczególności prawem międzynarodowym praw człowieka oraz międzynarodowym prawem humanitarnym,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Ustanowienie, cele, zakres i czas trwania

1. Niniejszym ustanawia się środek pomocy (zwany dalej „środkiem pomocy") na rzecz bałkańskiej medycznej grupy zadaniowej (BMTF) i państw uczestniczących spoza UE, mianowicie Albanii, Bośni i Hercegowiny, Czarnogóry, Macedonii Północnej i Serbii (zwanych dalej „beneficjentami"), który ma być sfinansowany z Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju (EPF).

2. Cele środka pomocy są następujące:

a) zacieśnienie współpracy między Unią a państwami Bałkanów Zachodnich w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, w tym poprzez wzmocnienie współpracy regionalnej;

b) przyczynienie się do zwiększenia zdolności w zakresie bezpieczeństwa i obrony BMTF i uczestniczących w niej państw spoza UE, wzmacniając tym samym ogólne bezpieczeństwo, odporność i stabilność państw Bałkanów Zachodnich i lepiej chroniąc ludność cywilną w sytuacjach kryzysowych i nadzwyczajnych.

3. Aby zrealizować cele określone w ust. 2, w ramach środka pomocy finansuje się następujące rodzaje sprzętu nieśmiercionośnego:

a) systemy łączności i informacji;

b) wojskowe pojazdy medyczne;

c) wyposażenie szpitala polowego.

W ramach środka pomocy finansuje się również powiązane dostawy i usługi, w tym, w razie potrzeby, szkolenia techniczne i z zakresu serwisowania.

4. Czas trwania środka pomocy wynosi 42 miesiące od dnia przyjęcia niniejszej decyzji.

([2]) Wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego (Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj).

Artykuł 2

Uzgodnienia finansowe

1. Finansowa kwota odniesienia przewidziana na pokrycie wydatków związanych ze środkiem pomocy wynosi 10 000 000 EUR.

2. Wszystkimi wydatkami zarządza się zgodnie z decyzją (WPZiB) 2021/509 oraz przepisami dotyczącymi realizacji dochodów i wydatków finansowanych w ramach EPF.

Artykuł 3

Uzgodnienia z beneficjentami

1. Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (zwany dalej „Wysokim Przedstawicielem") dokonuje z beneficjentami niezbędnych uzgodnień, by zapewnić przestrzeganie przez nich wymogów i warunków ustanowionych niniejszą decyzją, jako warunku udzielenia wsparcia w ramach środka pomocy.

2. Uzgodnienia, o których mowa w ust. 1, obejmują przepisy zobowiązujące każdego beneficjenta do zapewnienia:

a) przestrzegania przez jednostki BMTF, wspierane w ramach niniejszego środka pomocy, odpowiednich postanowień prawa międzynarodowego, w szczególności prawa międzynarodowego praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego;

b) właściwego i efektywnego wykorzystywania wszelkich aktywów dostarczonych w ramach środka pomocy do celów, do których zostały one dostarczone;

c) właściwego utrzymania wszelkich aktywów dostarczonych w ramach środka pomocy w celu zapewnienia ich użyteczności i dostępności operacyjnej w całym cyklu ich życia;

d) by żadne aktywa dostarczone w ramach środka pomocy nie zostały utracone ani przekazane na rzecz osób lub podmiotów innych niż określone w tych uzgodnieniach.

3. Uzgodnienia, o których mowa w ust. 1, obejmują przepisy dotyczące zawieszenia i zakończenia wsparcia w ramach środka pomocy w przypadku stwierdzenia, że beneficjenci naruszyli obowiązki określone w ust. 2.

Artykuł 4

Wykonanie

1. Wysoki Przedstawiciel jest odpowiedzialny za zapewnienie wykonania niniejszej decyzji zgodnie z decyzją (WPZiB) 2021/509 oraz zgodnie z przepisami dotyczącymi realizacji dochodów i wydatków finansowanych w ramach EPF, oraz zgodnie ze zintegrowanymi ramami metodologicznymi dla oceny i określenia środków i kontroli wymaganych w związku ze środkami pomocy w ramach EPF.

2. Działania, o których mowa w art. 1 ust. 3, są realizowane przez ITF Enhancing Human Security (ITF) oraz administratora do spraw środków pomocy.

Artykuł 5

Monitorowanie, kontrola i ewaluacja

1. Wysoki Przedstawiciel monitoruje wypełnianie przez beneficjentów obowiązków określonych w art. 3. Monitorowanie to wykorzystywane jest, by zapewnić świadomość kontekstu i ryzyka naruszeń obowiązków określonych w art. 3 oraz przyczynić się do zapobiegania takim naruszeniom, w tym naruszaniu prawa międzynarodowego praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego przez jednostki BMTF wspierane w ramach środka pomocy.

2. Kontrola po dostawie sprzętu i zaopatrzenia jest zorganizowana w następujący sposób:

a) weryfikacja dostawy, w ramach której certyfikaty dostawy EPF mają być podpisywane przez siły użytkowników końcowych w momencie przeniesienia prawa własności;

b) sprawozdawczość dotycząca stanu zapasów, w ramach której beneficjenci co roku mają składać sprawozdanie ze stanu zapasów określonych przedmiotów, a sprawozdawczość jest prowadzona tak długo, jak Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa (KPiB) uzna to za konieczne;

c) wizyty na miejscu, w ramach których beneficjenci mają udzielać Wysokiemu Przedstawicielowi i audytorom EPF, na żądanie, dostępu na potrzeby przeprowadzania kontroli na miejscu i audytów EPF.

3. Po zakończeniu stosowania środka pomocy Wysoki Przedstawiciel przeprowadza ewaluację końcową, aby stwierdzić, czy środek pomocy przyczynił się do osiągnięcia celów określonych w art. 1 ust. 2.

Artykuł 6

Sprawozdawczość

W okresie realizacji Wysoki Przedstawiciel przedstawia KPiB półroczne sprawozdania z realizacji środka pomocy, zgodnie z art. 63 decyzji (WPZiB) 2021/509. Administrator do spraw środków pomocy regularnie informuje Komitet Instrumentu, utworzony decyzją (WPZiB) 2021/509, o realizacji dochodów i wydatków zgodnie z art. 38 tej decyzji, w tym poprzez przekazywanie informacji na temat zaangażowanych dostawców i podwykonawców.

Artykuł 7

Zawieszenie i zakończenie

1. KPiB może postanowić o całkowitym lub częściowym zawieszeniu realizacji środka pomocy zgodnie z art. 64 decyzji (WPZiB) 2021/509.

2. KPiB może również zalecić Radzie zakończenie środka pomocy.

Artykuł 8

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 1 października 2026 r.

W imieniu Rady

Przewodniczący

J. O'CALLAGHAN